REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppeliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de *Duminecă* 2 fl. pe an
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 203. Braşov, Mercurĭ 13 (26) Septemvrie. 1900.

După Tisza, Apponyi.

Conducĕtorii politicĭ maghiarĭ, carĭ stau în fruntea grupurilor, ce compun partida liberală guvernamentală de adĭ, emuléză în a face declaraţiunĭ şi enunciaţiunĭ asupra credeului şi a direcţiunei lor politice. După Coloman Tisza a venit contele Albert Apponyi.

Scim, cum s'a pronunţat Tisza cu privire la cestiunea naţionalităţilor. Ca unul, care şi-a câştigat o deosebită rutină în hărţuelile cu naţionalităţile, el a luat lucrul din punct de vedere practic. A vorbit de politica şovinistă şi de imputarea, ce li-se face guvernelor unguresci, că vréu sĕ maghiariseze, şi a ajuns la resultatul, că legile esistente dela 1848 şi dela 1868 nicĭ nu admiteau posibilitatea, ca un guvern sĕ facă politică şovinistă, fără a vătĕma legea. Firesce, că cel ce a doicit şovinismul violent, nu va recunósce nicĭ-odată, că a vătĕmat legea. Prin urmare nicĭ un guvern unguresc n'a făcut politică şovinistă, ér guvernul de adĭ nu se deosebesce de cele anterióre.

A mai vorbit şi de imputarea, ce i-se face guvernului Szell, că a deschis deputaţilor naţionalităţilor porţile dietei, şi a găsit, că şi guvernele anteriόre nu li-au închis aceste porţĭ. A făcut apoi puţin istoric în felul sĕu, ca sĕ ajungă la conclusiunea, că cestiunea naţionalităţilor nu se póte suprima, decât de-odată cu nimicirea influenţei naţionaliştilor nemaghiarĭ faţă cu poporul lor. Acesta, dise, e drumul pe care merge şi guvernul actual. Unul vorbesce mai tare, celalalt mai încet, dér ambii trebue se-şĭ împlinéscă datoria lor patriotică (care va sĕ dică şovinistă).

Contele Apponyi a vorbit mult mai puţin despre cestiunea naţionalităţilor, ferindu-se de-a o numi pe nume şi tratându-o în mod mai aristocratic, dintr'un punct de privire mai înalt, al idealului statului naţional maghiar, cel-l însufleţesce. El vede „naţiunea“ punêndu-şĭ tóte puterile sub scutul instituţiunilor liberale şi a unei administraţiunĭ drepte, ocupând în mijlocul familiei popórelor europene, mândră şi glorióşă, locul onorific. Şi vede cum puterea ei de atracţiune îmbrăţişéză şi pe „cetăţenii de limbă nemaghiară“. Vede de altă parte, că pentru asigurarea unităţii naţionale maghiare va trebui sĕ se continue încă multă vreme lupta contra „agitaţiunei naţionaliste“ şi încă cu rigóre neîmpăcată. Dér vede tot-odată, că acéstă luptă ar fi zadarnică fără acea putere morală, care sĕ ridice prestigiul naţional apĕrat.

Aicĭ s'ar păré, că părerea lui Apponyi diferă întru cât-va de aceea a lui Tisza. In realitate însĕ deosebirea este numai în limbagiŭ. Cel din urmă vorbesce în termenĭ prosaicĭ de tóte dilele, celalalt se avêntă la frase idealiste. Unul vorbesce mai la înţeles, ér celalalt face teoriă naţională maghiară. Ambiĭ însĕ ţintesc la sugrumarea naţionalismului în sînul popórelor nemaghiare.

Cu cât ni-se dă ocasiune a cunósce mai multe enunciaţiunĭ ale corifeilor politicĭ maghiarĭ, cu atât mai mult vedem şi ne convingem, că un adevĕrat abis desparte vederile nóstre despre drept şi dreptate de ale lor.

Cu tóte acestea credem, că nu vom abusa de indulgenţa publicului nostru cetitor, decă vom cita la locul acesta cuvintele cu care contele Apponyi încheie scurtul pasagiu din vorbirea sa, ce l'a dedicat „cetăţenilor de limbă nemaghiară“. El dise, dovedind din nou cât de departe stă teoria de praxă, următórele:

„Consciinţa de sine nu póte fi înlocuită prin îngâmfare, nicĭ puterea prin violenţă; *decă voim, ca fiăcare sĕ-şĭ stimeze şi sĕ-şĭ iubéscă patria, s'o rĕnduim aşa, ca sĕ insufle stimă şi iubire tuturor*“.

Conflictul României cu Bulgaria.

Demisiunea cabinetului bulgar.

Din mai multe părţĭ se anunţă, că cabinetul bulgar e în ajun de a dimisiona. O telegramă din Sofia a diarului frances „Le Temps“, vorbind despre demisiunea ministrului Nacevicĭ, dice, că acesta a persistat în demisiunea sa şi a plecat la Sofia după ce a avut o întrevedere cu prinţul Ferdinand la Budapesta, apoi adauge:

„Nu este cu neputinţă ca prinţul sé se gândéscă a înlocui ministerul sĕu c'un cabinet Nacevicĭ, care va fi mai favorabil Austro-Ungariei“.

Şi „Neues Wien. Tagbltt.“ are o corespondenţă din Sofia, în care se dice, că prinţul Ferdinand se ocupă cu ideia de a impune actualului cabinet demisiunea şi a forma un nou minister, din care Radoslafoff şi amicii lui sĕ fiă scoşĭ. Nu se scie, decă Nacevicĭ va intra în noul cabinet. Se mai vorbesce, că în noul minister de „concentrare“ sub preşedinţa lui Stoiloff va întra şi un Zankov-ist rusofil, ceea ce ar însemna, că şi viitorul cabinet va merge mână în mână cu comitetul macedo-bulgar

Dér e mai mult probabil, că retrăgêndu-se guvernul Ivancioff, care s'a dovedit atât de slab, vor înceta şi Bulgarii cu provocările lor faţă de România.

La acéstă schimbare de guvern va contribui fórte mult şi lipsa şi miseria, ce domnesce în ţéră, precum şi nemulţămirea ce a cuprins poporaţiunea din causa stărilor ticălóse dinăuntru.

*

„Universul“ primesce din Viena următórele depeşĭ:

Cercurile diplomatice de aci consideră, că a dispărut cu totul orĭ-ce pericol de complicaţiune în conflictul româno-bulgar.

Bulgaria începe sĕ triméta acasă pe soldaţĭ şi tot aşa face şi România, care 'şĭ retrage trupele din Dobrogea.

Se confirmă scirea, că Ţarul a intervenit în mod energic în acest conflict.

Se spune, că arbitru în conflictul româno-bulgar ar fi împĕratul Wilhelm séu regele Belgiei. Tratările sunt încă pendente. Austria şi Rusia susţin arbitragiul.

*

„Politische Correspondenz“ anunţă:

„Cercurile politice bulgare declară, că prinţul Ferdinand a făcut un act înţelept stând în strĕinătate în vremea când conflictul româno-bulgar devenise acut. Intórcerea sa în ţéră mai de vreme ar fi contribuit a se da o importanţă mare cestiunei, ér coróna ar fi fost tîrîtă în luptă“.

*

„Agenţia Română“ comunică telegrama următóre:

Contingentele din cele trei divisii Sofia, Filipopoli şi Slivno, carĭ şi-au sfêrşit termenul de serviciŭ, au fost liberate.

*

Parchetul din Sofia, urmând o anchetă în cestiunea estorcărilor de banĭ şi poliţe de către membrii comitetului macedo-andrianopolitan dela supuşii românĭ domiciliaţĭ în Sofia, aceştia au fost chemaţĭ ca sĕ depue.

Cu tóte ameninţările acelui comitet supuşiĭ românĭ au susţinut reclamaţiunile lor şi au adus dovedĭ irefutabile.

Agentul diplomatic al României urmăresce de-aprópe acéstă anchetă a parchetului bulgar.

*

„Epoca“ scrie: In mai multe numere am anunţat, că în dosarul crimelor politice din strada Ceauş-Radu şi strada Liniştei, se găsesc mai multe scrisorĭ ale miserabilului Sarafoff, şeful comitetului revoluţionar din Sofia şi al banditilor sĕi consilierĭ. Tóte aceste scrisorĭ au fost negate de autorul lor, ér guvernul bulgar le-a declarat de asemenea, până la proba contrarie, neexistente.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(14)

Antropomorfism şi antiantropomorfism în limba română.

(Urmare.)

V.

Mai aprópe de corpul omenesc stă ca formă, ca făptură corpul animalic. Tocmai în urma acestei apropierĭ formale, graiul vulgar pornind din acelaşĭ proces psichologic, pe lângă antropomorfisme mai dispune şi de *zoomorfisme*.

Étă cele mai însemnate *zoomorfisme parţiale* în limba română:

Aripă se întrebuinţéză în sens figurat în următórele casurĭ.

1) Ca termin militar: cele 2 estremităţĭ, în stânga şi în drépta, ale unui corp de armată (aripa dréptă şi aripa stângă). In acelaşĭ sens se întrebuinţéză în limba latină *ala* (aripă) şi chiar şi *cornu* (corn). Cf. Miron Costin Letop. I, pag. 293: Drâmba (corpul de armată) cea de oştĭ, care era orânduită spre Suceava, au cuprins cât ţine Soroca şi ţinutul Iaşilor până în tîrg în Iaşĭ, Hotinul, Dorohoiul, Hărlăul şi Cernăuţii până în cetatea Sucevii temeiul (centrul), ér *aripele* până în munte ajungea...

2) Ca termin architectonic, în architectura bisericéscă: *aripa* bisericei (pteroma). De aripă se vorbesce şi la casă: *aripa* casei.

3) La móră: *aripa*, avênd ca sinonime limbă, săgétă, cupă, foféză.

4) La căruţă: *aripa* carului séu trăsurei (scândurile de de-asupra rótelor, carĭ le apără de noroiŭ).[1]

Aripióră se numesce membrana de înotat la pescĭ.

Créstă (lat. crista): ***crésta*** munţilor, sinonim cu creştet.

Corn (lat. cornu): córnele plugului, córnele lunei, córnele mesii; sĕ se compare corn ca instrument musical: corn de vênătóre; corn, sinonim cu chiflu; corn ca arbore; corn, sinonim cu fruntar, filacterii la Jidovĭ.

Brâncă (lat. branca): 1) arĕtătorul, limba la orologiŭ, 2) un instrument de tortură: Dosoft. V. S. Sept. 17: o spânzurară de-o struja cu *brâncĭ* de her 3) o bólă la ómenĭ (erysipelos) séu la animale, mai ales la porcĭ şi cai. In sensul acesta probabil, că brânca provine prin etimologisare poporală din grec. vranchos (răguşală, un fel de bólă la porcĭ).

[1]) Vedĭ Haşdeu, Et. Mg. 1668—1670. *Aripa* Satanei ca termin mitologic e un atribut al Avestiţei.

Códă (lat. cauda, resp. coda): 1) peţiolul la fructe: códa mĕrului, 2) mâner: códa toporului, 3) tórtă: códa urciorului, 4) cosiţa la fete şi femei, 5) şlepul la haine: códa rochii, 6) estremitatea unui obiect: *coda* mesii, în oposiţiune cu fruntea séu capul mesii; códa veacului, fin de siécle; códa oştirei, ariergardă; códa (marginea) ochiului în locuţiunea: îĭ face cu códa ochiului.

Bot: botul cismei, botul condeiului (peniţei), botul grindeiului (la plug) etc.

Cioc: ciocul corăbiei.

Clonţ (cioc, mai ales la pasĕrile răpitóre): *clónţă*, o babă ştirbă, fără dinţĭ.

Pênă, dimin. *peniţă* indică pe de-o parte condeiul de scris, pe de altă parte icul.

Sĕ se compare următórele *zoomorfisme complete*: ***brósca*** dela uşă; ***capra*** dela trăsură; un ***căţel*** de usturoiă; *căţel* se numesce şi larva la albine; tot *căţei* sunt şi bubuliţele, ce le capĕtă sub limbă cel muşcat de câne turbat etc.; ***cocoşul*** dela puşcă, ***iepele*** dela stativă; ***mâţă*** în sens de ancoră; ***pupăză*** indicând colăcelul (în forma cuibului de pupăză), cu care se împodobesce pomul, séu mĕrul la morţĭ, ce se dă de pomană; de aicĭ locuţiunea: *pupăză* peste colac séu şi întors colac peste *pupăză*; ***căprior*** (şi lat. capreolus) indicând grindile, ce susţin acoperişul la casă.

Bour, avênd sensul de marcă, deórece mai ales marca, cu care se înfierau vitele în Moldova, era provĕdută cu capul de bour din emblema ţĕrii (C. Negruzzi, Pĕc. tin. 337: cum se cunosc boii din cirédă şi caii din herghelie de pe *bourul* lor); ***bourel*** se mai numesce pe de-o parte ochiul boului séu împĕraţelul (Troglodytes parvulus), ér pe de altă parte melcul, din causa córnelor sale bourescĭ (ca de bour)[1].

Porumb se numesce în graiul metaforic al poporului nostru păpuşoiul, ér sub numele de ***porumbel*** e cunoscută cépa ciorii. ***Ariciul*** are următórele semnifica-

[1]) Sĕ se compare cântecul copiilor:
Mel, melc
Codobelc
Scóte córne *bourescĭ*
Şi te du la Dunăre
Şi bea apă turbure...

In alte părţĭ, unde nu se mai scie nimic de bour, prin etimologisare poporală în loc de córne bourescĭ se dice córne *boierescĭ*.

Scrisorile carî se găsesc în numitul dosar, şi semnate de Sarafoff, au fost fotografiate la serviciul antropometric. Ele au fost înaintate ministerului de esterne, spre a-le trimite d-lui Mişu, agentul nostru diplomatic în Sofia, care la rêndul sĕu sĕ le supue la cunoscinţa guvernului bulgar. Intre scrisorile fotografiate se găsesce şi aceea în care miserabilul Sarafoff vorbesce de realisarea „marelui scop“, care după mărturisirile studentului Trifanoff şi ale lui Nicola Hagi Bogdanoff, nu e alt-ceva decât atentatul contra iubitului nostru Suveran.

Sperăm, că acum când scrisorile lui Sarafoff vor sosi în fotografie, la Sofia, mişelul lor autor nu le va tăgădui esistenţa.

*

Ascultarea lui Boris Sarafoff.

Lăsăm sĕ urmeze după un diar bulgar, „Posta de séră“, declaraţiunile ce le-a făcut Boris Sarafoff, înaintea judelui arondismentului al IV-lea, care l'a supus unui interogatoriu în afacerea complotului urdit contra Regelui României şi a Regelui Serbiei.

Ètă textul declaraţiunilor lui Sarafoff:

Declaraţiunile d-lui Sarafoff înaintea judelui arondismentului al IV-lea, d-l Hrusanoff:

— Numele şi pronumele vostru?
— Boris Sarafoff.
— Unde eştî născut?
— La Nevrakop, în Macedonia.
— Etatea vóstră?
— Douĕ-decî şi şépte de anî.
— Naţionalitatea şi religiunea vóstră?
— Supus Bulgar, ortodox.
— Aţî fost deja condamnat?
— Nu.

— Nu vĕ este cunoscut, d-le Sarafoff, că guvernul român a înscinţat guvernul nostru despre esistenţa unui complot contra Majestăţilor Lor a Regelui României şi a Regelui Serbiei, şi că d-vóstră sunteţî acusat de a fi scris anumite scrisorî în acéstă privinţă d-lui Bosniakoff la Bucurescî. Ce aveţî sĕ rĕspundeţî?

— Inainte de tóte voiŭ sĕ dau declaraţiunile mele în scris şi nu verbal, în scop de a servi justiţiei. (Ètă declaraţia scrisă de mâna lui Sarafoff):

— N'am scris nicî-odată, către nimenea, nicî o scrisóre relativă la acest soiŭ de întreprinderî, n'am urdit nicî un complot contra vieţii Regilor Serbiei şi României. Décă esistă ast-fel de scrisorî, rog, sĕ vi-se presenteze cât mai curênd, fiind-că sunt sigur, că nu veţî avé norocire sĕ vedeţî o scrisóre de acéstă natură, din simpla causă, că ea nu esistă, de nu cumva ea a fost fabricată de poliţia din Bucurescî.

In consecenţă fac declaraţiunea mea în scris, pentru-ca sĕ puteţî compara scrietura, în cas, când scrisórea din cestiune vĕ va fi presentată.

Protestez din tóte puterile în contra calomniilor, ce le lanséză pressa şi guvernul român contra mea.

(Semnat): B. Sarafoff.

(Nota Redacţiunii fóiei bulgare):

— D-l Sarafoff nu s'a angajat nicî-odată de a se presenta la Bucurescî fiind-că nu crede în integritatea judecătorilor românî.

E forte îndrăsneţ Sarafoff, el négă tot, chiar şi esistenţa scrisorilor sale, ce se află în dosarul afacerei Mihăileanu şi Fitowski.

Sĕrbările din Blaşiŭ.

(Raport special al „Gazetei Transilvaniei“.)

Blaşiŭ, 23 Septemvrie n. 1900.

Sinodul.

Prima sesiune publică a Sinodului provincial s'a ţinut Miercurî în 19 Semptemvrie înainte de prânḑ. Inainte de sesiune diminéţa la órele 8 în biserica catedrală a fost serviciu divin celebrat de Esc. Sa Episcopul Orăḑii-marî *Mihail Pavel*, cu asistenţa membrilor sinodalî. Sfânta liturgie s'a început cu „Impĕrate ceresc“, cântat.

După finitul sfintei liturgii toţî cei carî n'au avut loc în Sinod, au eşit afară din biserică, ér membrii Sinodului şî-au ocupat locurile lângă masa aşeḑată în Presbiteriu, pe care era crucifixul, S-ta Evangelie şi douĕ luminărî. De sine se înţelege, că în decursul sesiunei biserica a fost tot cu uşile închise.

Aşeḑându-se toţî, Metropolitul din Scaunul presidial a ţinut cuvêntarea deschiderii Sinodului. Finindu-se cuvêntarea, Protonotarii au cerut a-se publica decretele deschiderii Sinodului provincial, la care Metropolitul a şi demandat a-se ceti acel decret de către secretarul prim.

Terminată fiind cetirea, secretarul prim a întrebat pe Părinţii Sinodului: „Vĕ place decretul cetit despre deschiderea Sinodului provincial?“, la care rĕspunḑêndu-se „Place“, secretarul prim a raportat despre acésta Metropolitului, care a anunţat: „Decretul de deschidere a plăcut tuturor Părinţilor Sinodului, decî déră Noi decherăm Sinodul deschis şi cu acésta a-şî lua începutul sĕu“.

Tot aşa se vor ceti şi celelalte decrete, şi anume: a) Decretul despre depunerea mărturisirei credinţei, după a cărui cetire toţî membrii sinodului au depus mărturisirea credinţei după formula „Urbaniană“ prescrisă pentru orientalî, cetită de secretarul prim şi cu voce rostită de către toţî membrii Sinodului. b) Decretul despre modul traiului pe timpul Sinodului. c) Decretul de a nu prejudeca nimenui sub Sinod. d) Decretul de a nu discede dela Sinod.

După aceea Promotorii au cerut sĕ se constitue comisiunile sinodalî. Acestea constituindu-se în numĕr de trei, Metropolitul li-a transpus proiectele de decrete, carî vin sub pertractare în Sinod, lăsându-se presidenţilor comisiunilor, ca îndată-ce vor fi gata cu raporturile despre proiectele, ce li-s'au transpus, vor notifica acésta Secretarului primar, ca sĕ se pótă convoca congregaţiunea proximă.

La órele 11 a. m. sesiunea primă publică s'a sfîrşit şi s'au împărţit în comisiunî, carî au lucrat la proiectele decretelor Miercurî după améḑî, Joi tótă ḑiua şi Vinerî asemenea, ér Sâmbătă în 22 Sept. diminéţa la órele 9 comisiunile şi membrii Sinodului érăşî s'au întrunit în sesiune plenară, acum nu în biserică, ci în „sala episcopilor“ dela reşedinţa metropolitană, unde s'au sfătuit şi au desbătut proiectele de decrete până la órele 12 şi după amiaḑî dela 4—7 óre.

Când se vor sfîrşi sesiunile Sinodului positiv nu se póte sci, se crede însĕ, că pe Miercurî în 26 Septemvrie Sinodul va fi terminat. Că este încă mult de lucru, apare şi de acolo, că chiar şi aḑî după amiaḑî s'au întrunit Părinţii Sinodului în sesiune plenară.

Ce s'au desbătut, pertractat şi hotărît în Sinod, acum încă nu se póte sci, deórece nimenî, care nu este membru al Sinodului, nu are voe sĕ asiste la şedinţele ţinute în sală cu uşile închise, ér membrii Sinodului toţî sunt legaţî prin jurămênt a nu spune nimĕnui şi a nu divulga nimic din cele pertractate în şedinţele Sinodului, până nu se vor publica la timpul sĕu după modalitatea prescrisă, adecă până nu vor veni aprobate dela Roma.

Sesiunea ultimă érăşî se va ţiné cu solemnitate mare, ca la deschiderea Sinodului, atuncî va celebra Metropolitul cu toţî Episcopii şi cu toţî membrii din Sinod.

Vinerî în ḑiua de Sf. Măria a celebrat în biserica catedrală Esc. Sa Episcopul Gherlei *Dr. Ioan Szabo*, cu mare asistenţă. Biserica a fost ticsită de public. Cântările dela s-ta liturgiă le-a esecutat corul d-lui Iacob Mureşianu. Aḑî a celebrat Ill. Sa Episcopul Lugoşului *Dr. Dem. Radu*, asemenea cu mare solemnitate.

Festivitatea şcolară.

Mercurî în 19 Sept. la órele 11 a. m. tóte institutele de învĕţămênt din loc au aranjat o festivitate şcolară în sala de gimnastică, la care au asistat: Esc. Sa Metropolitul, toţî trei Episcopii, toţî membri Sinodului, mulţî dintre óspeţii strĕinî şi dintre inteligenţa blăşiană.

Programa festivităţii a fost următórea:

1) Marş festiv, orchestra tinerimei studióse.

2) Disertaţiune asupra „Unirii“, de Iacob C. Domşa cleric an. IV.

3) „Carii pre Cheruvimî“, cu solo bariton, de I. Mureşianu, corul teologilor seminarialî.

4) Odă ocasională, poesie de I. Agârbicean, declamată de Nic. Ciura stud. cl. VIII.

5) „Vêntul suflă dela ost“, corul studenţilor.

6) Omul frumos, de Andreiŭ Mureşianu, decl. de I. Dop, preparand curs. III.

7) „In pămênt“, de I. Mureşianu, corul elevilor preparandialî.

8) Rugăciunea, de G. Alesandrescu, decl. de Maria Nistor, elevă cl. VIII.

9) Tancred, uvertură de G. Rossini, orchestra studenţilor.

10) Odă, de C. Negruzzi, decl. de Andreiŭ Mureşianu, elev. cl. IV normală.

11) Marş final, orchestra tinerimei.

După punctul al 10-lea din program, Il. Sa Dr. *Dem. Radu*, care încă a fost elev al şcólelor din Blaşiŭ, emoţionat de momentele sĕrbătorescî produse prin festivitatea institutelor, se ridică şi „ca cel mai mic, dintre cei adăpostiţî în şcólele Blaşiului“ mulţămesce în avêntate cuvinte şi cu strălucită elocinţă Esc. Sale D-lui Metropolit, în numele tinerimei scolastice, pentru înalta sa îngrijire părintéscă şi învită tinĕrimea şi pe toţî la urărî de „sĕ trăiască“, la adresa Metropolitului. De odată rĕsună câte-va momente sala de gimnastică de multele strigărî de „sĕ trăiască“, în mijlocul cărora, pe lângă întonarea *Marşului final* a orchestrei tinerimei, publicul ales s'a depărtat pe deplin mulţămit cu festivitatea institutelor, care a reuşit punct de punct la perfecţiă.

Adunarea generală a Reuniunei învĕţătorilor.

Tot cu ocasiunea serbărilor jubilare s'au întrunit şi din învĕţătorii românî gr. cat. din archidiecesa de Alba-Iulia şi Făgăraş cam 50 la numĕr, ca sĕ-şî ţină în Blaşiŭ adunarea lor generală din ĕst an. Adunarea a durat Marţî în 18 Sept. d. a. şi Mercurî în 19 Sept. tótă ḑiua. Preşedinte al Reuniunei a fost érăşî d-l *Georgiu Muntean*, director şi profesor la preparandia din Blaşiŭ. La 1 óră au avut prând comun în sala cea mare dela hotelul „Univers“.

Raportor.

Apponyi la Jaszbereny.

Duminecă a ţinut contele *Albert Apponyi* un remarcabil discurs către alegĕtorii sĕi în Jaszbereny. A fost primul discurs în calitate de membru al partidei guvernului. Drept aceea Apponyi a ţinut sĕ se pronunţe asupra tuturor cestiunilor, carî ating viaţa publică politică, ba a vorbit chiar şi despre cestiunile cu caracter mai intim.

In primul loc a vorbit despre posiţia Ungariei în politica internaţională, şi anumit'o *strălucită*. La asta îl îndreptăţesce succesele, ce le-a câştigat la conferenţa interparlamentară din Paris. Acolo, ḑice el, am dobêndit simpatii pentru naţiunea maghiară şi i-am asigurat un loc distins în concertul popórelor.

A motivat apoi îndată, de ce a întrat în partida liberală a guvernului. Prin pasul acesta el speră sĕ realiseze scopurile politice pentru carî a luptat în oposiţiă. Apostrofézä pe aceia, carî au creḑut, că el mergênd în strĕinătate sĕ servéscă „nisuinţelor ideale ale omenimei“, ar fi ajuns sĕ fiă inofensiv aicî acasă. Apponyi şi acum ca şi mai înainte este gata „a apĕra marile interese ale patriei“.

Are deplină *încredere faţă de guvernul Szell.* El şi ai sĕi au primit conducerea acestui guvern, şi nu cer dela el, decât *de fapt sĕ conducă*, ḑicêndu-i: *făptuesce cu abnegare şi hotărît.* Advertismentul acesta, care l'a făcut privitor la cestiunile interne, urmă după-ce mai înainte ḑise, că el nu cedéză o iotă din punctul sĕu de vedere privitor la *pactul cu Austria*, chiar nicî atuncî, când din nou s'ar vedé silit a-se retrage pe banca oposiţională. El n'a aprobat, ca turburările din Austria sĕ fiă folosite drept moment priincios pentru o separaţiune de Austria, dér nu esitéză a declara, că décă în Austria va înceta constituţia, atuncî Ungurii trebue sĕ nisuéscă la lărgirea dreptului public, la nicî un cas însĕ la restrîngerea lui.

Spune mai departe, că *independenţa şi individualitatea naţională a Ungariei* nu este un pericul pentru esistenţa monarchiei, ci o garanţă. Ea trebue dér sĕ se validiteze nu numai înafară, ci şi *înăuntru*. „Trebue *sĕ scótem din viaţa Curţii* şi din instituţiunile comune tot ce este aḑî ca *o rămăşiţă a înstrăinării şi neîncrederii şi ce nu se unesce cu recunóscerea esternă a independenţei coronei Sf. Stefan şi cu respectarea necondiţionată a gândirii şi conscienţei de sine a naţiunei maghiare*“.

Vorbind de *cestiunile interne* îşî concentréză programul în cuvintele: *gradaţiunea puterii şi unificare.* Nu este însĕ totuşî amicul *statificării esagerate*, căcî décă viaţa naţională a Maghiarilor va avé numai un singur cap: *statul atotputernic*, va veni îndată şi Caligula, care va tăia acest cap. Face mărturisire despre liberalismul sĕu ḑicênd, că este aderentul acelui principiu liberal, care este contopit cu libertatea.

In *cestiunea confesională* îşî formuléză astfel punctul de vedere: a sprijini confesiunile în tot ce este prescris în legile dela 1848, ca: autonomia catolică, îmbunĕtăţirea stării materiale a clerului protestant; dér a nu pacta în nimic, ce ar însemna retragere. Nu pactéză de asemenea cu nicî o direcţiune confesională, care ar sta în contraḑicere cu drepturile statului şi ale cărei motive sunt scopurî politice ascunse, ură séu pismă.

In *cestiunile economice şi sociale* e pentru lupta în contra a tot ce nisuesce la despoiarea muncei cinstite de ródele ei, însĕ cu respingerea pretensiunilor neîndreptăţite. A mai declarat, că *estinderea drepturilor poporului* o privesce ca o datoriă a liberalismului, căcî asta o cere şi tradiţia schimbării dela 1848, al cărei fir trebue sĕ se reia din nou.

Privitor la *naţionalităţî* ḑise: O naţiune, care cu atâta conscienţă de sine şi linişte îşî conduce sórtea şi eluptă considerare tot mai mare în familia popórelor: „acéstă naţiune *va sci sĕ ţină în cercul puterilor ei de atracţiune pe cetăţenii nemaghiarî.* Eu bine sciu, că agitaţiunea pĕcătósă naţionalistă are manifestaţiunî şi pregătirî, contra cărora *nu póte înceta lupta directă* şi *rigórea nemilósă nu póte desarma.* Sciu, că garantarea unităţii naţionale pretinde mĕsurî, carî sĕ ducă direct la scop, dér sciu şi aceea, că tóte aceste ar fi muncă zadarnică *fără de puterea morală*, ce o dă prestigiul naţional apĕrat în tóte direcţiunile şi fără funcţionarea neesceptionabilă a instituţiilor de stat, adecă *autoritatea dreptului şi dreptăţii. Consciinţa de sine n'o poţi înlocui cu îngâmfarea, nicî puterea cu violenţa.* Décă vrem ca fie-care sĕ cinstéscă şi iubéscă patria acésta, *s'o facem de aşa, încât sĕ impună respect şi iubire.*

La fine Apponyi vorbi despre speranţele, ce sunt legate de era nouă şi de guvern şi ḑise, că noua formaţiune va sci sĕ resiste orî cărui vifor, una însĕ n'o póte

---

ţiunî figurate: *a*) o bólă de piele (nisce sgrăbunţe primejdióse) vedî Lex. Bud. s. v. — La Aromânî ariciul e sinonim cu neg, negel; *b*) o bólă de picióre la cai şi vite (un fel de umflătură); *c*) o specie de bólă la plante, numită şi tăciune séu burete; *d*) ariciŭ se numesce şi planta Echinops, care presenta o mare asemĕnare cu micul animal.

*

Printr'o mai mare estindere a metaforei somatice se nasc chiar şi ***botanomorfose.*** Aşa se vorbesce de *rădĕcină* la dinţî, măsele, la munţî (comp. lat. montis radices), de *fóie* la carte şi chiar şi de *frunză* în verbul a *frunzări* prin carte (sinonim cu a *rĕsfoi*), de *scórţă* tot la carte, ca în locuţiunea a ceti din *scórţă* în *scórţă*. *Scórţă* de pat se numesce velinţa, şi în genere în graiul poporului nostru scórţă indică orî-ce covor séu învĕlitóre, ca d. e. scórţă de lână etc. *Cojoc*, după etimologia sa încă nu este altceva decât, o derivaţiune botanomorfică din substantivul *cóje*.

(Va urma.) Nicolae Sulică.

suporta: *nesuccesul.* Programul actualului guvern a unit pe aceia, carĭ erau separațĭ în trecut, pe calea acéste trebue să înainteze cu energiă și hotărîre, evitând chiar și aparența șovăirii.

Vorbirea lui Coloman Tisza.

— Fine. —

In continuarea discursului său Tisza dise, că nu crede, ca guvernul să fi contrabandat *reacțiunea* în sînul partidei liberale. El n'a făcut'o, nicĭ n'o va face, căcĭ déca ar face-o, să fiă liniștițĭ bărbații din partida liberală, carĭ se tem de așa ceva, că încă sunt ómenĭ, carĭ au curajul de-a lua posițiă față cu reacțiunea.

Vorbesce apoi despre cele ce au să se facă în viitor și declară sus și tare, că-șĭ va pune în folosință tóte puterile, ca să împedece frecările și ațîțările reciproce între cele trei clase ale poporațiunei: agricultorĭ, industriașĭ și comercianțĭ. Și mai mult însă va lupta contra acelora, carĭ vor să turbure *pacea între confesiunĭ.* Crede a esprima vederile tuturor când dice, că e necesar a-se forma o falangă puternică, de care să se sdrobéscă astfel de nisuințe nepatriotice.

Privitor la *raporturile cu Austria* dice, că abia sunt în Ungaria bărbațĭ serios cugetătorĭ, pe carĭ să nu-i îngrijască cele ce se petrec în partea austriacă a monarchiei. Toțĭ doresc clarificarea raporturilor austriace. In privința economică Ungurii trebue să procédă conform intereselor lor. Déca majoritatea din dietă va afla, că e de lipsă teritoriu vamal separat, atuncĭ să se facă; déca va afla, că e mai profitabil teritoriul vamal comun, atuncĭ nimic nu-i va abate pe Maghiarĭ dela acésta.

Se pronunță apoi asupra viitórelor *alegerĭ dietale.* Tisza doresce, ca din alegerĭ să ésă mare și tare partida liberală, ca *majoritate.* Dér nicĭ contrarul nu l'ar îngriji prea mult, déca ar vedé, că deși partida liberală ar rămâne în minoritate, i-ar ocupa locul o majoritate puternică patriotică. Dér cine să crédă acésta? Oratorul crede din potrivă, că partida liberală va eși puternică din alegerĭ cu principiile ei de adĭ. Află necesar să accentueze, că conducerea partidei, guvernul, să dea asigurărĭ membrilor partidei și țării, ca déca cine-va întră în luptă cu însuflețire si între marginile legii, acela nu va fi înlăturat prin atacurile și suspiționările oposiției. Legea trebue strict aplicată atât față cu liberalii, cât și față cu oposiționalii. Nu se póte face abatere dela acésta nicĭ chiar de dragul păcii.

In fine se adreséză cătră cei carĭ, sub drapelul partidei liberale, trîmbiță mereu, că cercurile electorale sunt vêndute naționalităților și partidei poporale. Acésta nu este la loc, căcĭ se slăbesce încrederea și curajul și nu vor intra în luptă cu însuflețirea, care ar trebui s'o aibă.

*

Mamelucii au aplaudat viforos pe Tisza și marea mulțime de perciunațĭ i-au adus osanele, căcĭ sciu ei de ce trebue să se arate însuflețițĭ pentru vicleanul haham.

SCIRILE DILEI.

12 (25) Septemvrie.

Metropolitul Mețianu la Sebeșul-săsesc. Dilele de 9 (22) și 10 (23) Sept. c. le-a petrecut I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Mețianu la Sebeșul-săsesc, unde se dusese pentru a sfinți reînoita biserică română gr. or. Primirea, ce s'a făcut Metropolitului a fost din cele mai frumóse. Incă la întrarea în protobresbiteratul Sebeșului, Metropolitul fù întêmpinat de preoțĭ, învĕțătorĭ cu școlarii și numĕros popor din Răhău, Câlnic și Deal între însuflețite urărĭ, ér preotul N. Cărpănișanu ținù o vorbire și Metropolitul rĕspunse. La gara dela Sebeș așteptase pe alesul óspe mulțime de public din partea căruia protopopul Sergiu *Medeanu* îl salută în numele clerului și poporului, ér primarul Otto Konrad vorbì în numele orașului. Metropolitul rĕspunse amêndurora. Dela gară Metropolitul fù condus în oraș punêndu-i-se la disposițiă o trăsură cu 4 cai urmată de un șir de trăsurĭ, ér înainte banderiu de călărețĭ. In oraș în sunetul clopotelor dela tóte bisericele și în fața unei porțĭ triumfale Metropolitul fù întêmpinat de comitetul parochial în frunte cu parochul Z. Murĕșan, care-l bineventă prin un avêntat discurs. Archiereul plecà întâiù la frumósa biserică, unde rostì o scurtă rugăciune, apoi fù condus la cuartir unde primì visitele. Sfințirea bisericei a urmat în diua a doua, Duminecă.

Școle românescĭ la Seres. La Seres (vil. Salonic), care este centrul unei populațiunĭ însemnate de Românĭ, s'a permis printr'un ferman imperial deschiderea unei școle primare de băețĭ și a unei școle primare de fete, precum și a unei școle secundare de băețĭ.

Trimisul Serbiei la Bucurescĭ. Regele Carol a agreat ca ministru plenipotențiar și trimis extra-ordinar al Regelui Serbiei pe d-l Milovan Milovanovicĭ, în locul d-lui Dr. Milicievicĭ, care a fost transferat la Atena. D-l Milovan Milovanovicĭ a fost ministru de justiție al Serbiei în cabinetul d-lui Simicĭ. D-sa este ginerele d-lui Dimitrie Ghermani și are proprietățĭ în România; el a trăit mult timp printre Românĭ și că are în Bucurescĭ numĕroșĭ amicĭ. D-l Dr. Milicievicĭ a fost transferat ca ministru al Serbiei în aceeașĭ calitate la Atena unde are de asemenea o misiune importantă.

Șantierul din Turnu-Severin. La ministerul lucrărilor publice, în urma inițiativei d-lui ministru I. Grădișteanu, se studiéză cestiunea trecerei șantierului naval dela Turnu-Severin, al direcțiunei Regiei monopolurilor, la ministerul lucrărilor publice. In casul acesta se va da o mare desvoltare șantierului, unde se vor construi, pe lângă vapóre și vagóne mobilier pentru căile ferate și alte lucrărĭ necesare serviciului fluvial, maritim și căilor ferate. Șantierul din Turnu-Severin, fiind singurul în Dunărea-de-jos, ar căpĕta o mare importanță.

Grațierĭ în Serbia. Cu prilegiul aniversărei de adĭ a nascerei reginei Draghina toțĭ condamnații în procesul atentatului contra regelui Milan au fost grațiațĭ, afară de martorul principal Kresovicĭ. — Primul-ministru Iovanovicĭ a fost numit consilier de Stat, își păstréză însă funcțiunile. D. Miatovicĭ, ministru la Constantinopole, este numit președinte al consiliului de Stat.

Atentat contra prințului Gheorghe. Prințul Gheorghe al Greciei a sosit alaltăerĭ în Atena, venind din Creta. La sosirea sa, un fost ofițer, care pare a fi nebun, a pus mâna pe hățurile cailor dela trăsura în care erau prințul moștenitor și prinții, ofițerul a fost arestat, s'a găsit un revolver la el.

Ministerul român de finanțe a publicat situațiunea tesaurului pe cele trei lunĭ ale primului eserciţiu 1900, 1 Aprilie, 30 Iunie. Incasările din aceste trei lunĭ sunt cu 11,752,624 lei inferióre celor din epoca corespondentă a anului trecut. Scădênd însă din acéstă sumă 6,700,000 lei, versăminte întârdiate dela ministerul lucrărilor publice, adecă la căile ferate române, rĕmâne o diferență de 5,022,624 lei, care va dispare și ea în lunile următóre, din causa resurselor nouĕ și a crescerei, încasărilor, favorisate de buna recoltă a anului.

Chibrite „patriotice“. In țera fericită a lui „Pap Janos“, unde naționalitățile sunt copleșite cu tóte bunĕtățile, s'a inventat un nou mijloc de maghiarisare. Anume fabrica de chibrite din Timișóra a pus în vêndare nisce chibrite cu marca „Emke“, din venitul cărora 5% e menit *„pentru maghiarisarea naționalităților“.* Acésta e scris în litere roșĭ și verdĭ pe fiă-care cutiă albă. Óre Prometeu când a furat focul din ceriu șĭ-a adus aminte, ca scânteia lui să fiă întrebuințată vre-odată pentru maghiarisarea celor ce nu fac parte din semênția lui Arpad?!

O căsĕtoriă romantică. In lumea aristocratică din Viena nu se vorbesce decât de apropiata căsĕtoriă a tinerei contese Taafe, fiica fostului președinte de consiliu. Dênsa s'a logodit cu doctorul Jacques Feldmann, medic la Kaschau, în Ungaria, israelit. Se povestesc o mulțime de amĕnunte romantice asupra acestei căsĕtorii. Doctorul Feldmann, care merge în toțĭ anii la Carlsbad, fusese consultat de tînĕra contesă, și astfel s'a născut o pasiune reciprocă, fără ca vre-unul din ei să se declare. Doctorul trimitea regulat un buchet, care era bine primit, și atâta tot. Contesa Taafe, stăpânită de acéstă dragoste, consultă în sfêrșit pe prietena ei Prințesa de Hohenberg (contesa Chotek) care s'a căsĕtorit de curênd cu archiducele Francisc Ferdinand. Prințesa Hohenberg i-a rĕspuns: „Urméză glasul inimei și nu asculta prejudecățile“. Un bilet fù trimis imediat doctorului Feldmann și logodna se făcù.

Esposițiă de timbre. In 28 August st. n. s'a deschis la Paris esposițiunea internațională de timbre la care au fost espuse colecțiunĭ de timbre postale din cele mai rarĭ și unice din întregul univers, carĭ au întrecut cu mult esposițiunile similare anterióre din anii 1892 și 1894 dela Paris. Aceste colecțiunĭ au representat o valóre de câte-va milióne lei. Juriul pentru premiarea colecțiunilor șĭ-a început lucrările în Septemvrie n. Printre rarii colecționatorĭ premeiațĭ cu medalia de aur se află și d-l *Theodor I. Zamfirescu,* șeful comptabilitățeĭ ministerului de esterne din România, care a obținut o medalie de aur pentru colecțiunea sa de timbre postale moldo-românescĭ, usate și neusate, unică și neîntrecută în felul ei. Colecțiunea d-lui Zamfirescu este aranjată în 7 marĭ volume.

Incunjurul lumei cu bicicleta. Alaltăerĭ a sosit în Bucurescĭ biciclistul american James Hetzel împreună cu soția sa Gretchen, carĭ fac, în urma unui pariŭ, înconjurul lumei cu bicicleta. Dênșii au plecat din Saint-Louis (America) în diua de 12 Aprilie a. c. chiar în diua în care s'a căsĕtorit, și au trecut prin New-York de unde au luat vaporul până la Anvers apoi de aicĭ prin Aix-la-Chapelle, München, Salzburg, Lintz, Viena, Budapesta, Semlin, Belgrad, Vêrciorova, Craiova; Slatina și Bucurescĭ. La Slatina a avut incidentul următor: Pe drum, întêlnind un țĕran cu un car încărcat cu bolovanĭ, i-a strigat să se dea în lăturĭ, țĕranul însă în loc să asculte asvîrlì cu un bolovan în bicicletă și o rupse; ceva mai mult, asvîrli cu bolovanĭ și în biciclist și soția sa, rănindu-o pe acésta din urmă la picior. Americanul a tras cu revolverul atuncĭ rănind pe țĕran. In urma acestora, James Hetzel a fost arestat la Piatra Olt și liberat apoi pe o cauțiune de 200 lei. Acest voiagiŭ Americanul și soția sa îl fac pe un tandem, avênd cu dênșii și o maimuță, fórte bine dresată. Pariul este de 250,000 lei. Din Bucurescĭ dênșii vor merge la Constanța; Constantinopol, Smirna, Bombay, Yokohama, San-Francisco și apoi la punctul de plecare Saint-Louis. Tótă distanța pe care trebue s'o percurgă, cum e prevĕdută în pariu, e de 20,045 km., exceptând drumurile făcute cu trenul orĭ vaporul.

Incercare de furt. Un domn mai bĕtrân, după cum se scrie din Sibiiu, a făcut Vinerea trecută o preumblare printr'o pădurice din apropierea orașului. La reîntórcere în pădure un bărbat în etate cam de 20 anĭ, bine îmbrăcat, l'a oprit în drum, dicêndu-i unguresce: „Dă-mĭ orologiul!“ (Add ide az órádat!“) Deórece atacatul s'a pus în posițiă de apĕrare și a strigat după ajutor, pungașul a luat'o la sănĕtósa. S'a făcut arătare la poliția din Sibiiu.

S'a perdut dilele trecute un *boa de pene de struț negru* pe stradele Brașovului. Aflătorul e rugat a presenta obiectul la administrația diarului nostru.

Banchetul primarilor francesĭ.

Sâmbătă s'a dat în Paris banchetul primarilor francesĭ la care a participat și președintele Republicei. D. Loubet a fost viu aclamat la întrarea sa în sala banchetului; a salutat pe primarĭ cu cuvêntarea următóre:

„Intrunirea de astădĭ nu este nicĭ o operă de partid, nicĭ o adunare pentru luptă, ci o adunare națională prin membrii săi prin caracterul membrilor, prin sentimentele și prin scopul ei. Primarii au venit să dea din nou încredințarea concursului lor la opera de împăciuire, care stă mai presus de certele trecĕtóre și trebue să întrunéscă pe toțĭ cetățenii bunĭ în urmărirea unui întreit ideal: *Concordia, dreptatea socială și onorea numelui frances.* De alt-fel nu avem nicĭ o grije: Republica pururea a triumfat. Primim bucuros eventualitatea unor modificațiunĭ în instituțiunile nóstre, cu condițiune însă, ca ele să se îndeplinéscă pe cale *pacînică și legală,* dér *principiile republicei sunt intangibile;* ele sunt gloria, onórea Franței. Datoria nóstră este să le îndeplinim. Silințele nóstre pururea la acésta vor tinde. Intorcêndu-vĕ în comunele d-vóstre, spunețĭ, că *rĕmânem credincioșĭ spiritului revoluțiunei,* fiind-că patriotismul nostru este egal cu amorul nostru pentru Republică.

„Voim, ca Franța să fiă liberă, tare, gloriósă, unită înăuntru sub regimul legilor și al dreptului; respectată în afară după urma geniului sĕu, a puterei armelor sale și a iubirei sale sincere pentru pace. Vom îndeplini pân 'n capĕt, fără șovăire și fără slăbiciune, mandatul ce ni-s'a dat. N'avem ură cătră nimenĭ; cea mai scumpă a nóstră speranță este de a vedé pe toțĭ Francesii frățește unițĭ în același amor pentru patriă și Republică“.

Când s'a beut șampania, d-l M. *Régis* primarul dela Algeriei, salutând Republica în numele Algeriei, s'au produs manifestațiunĭ unele simpatice, altele antipatice pentru d-sa. Cuvinte vii s'au schimbat. Poliția a scos pe Régis afară din sală.

La sfêrșitul banchetului, i-s'au făcut d-lui Loubet călduróse ovațiunĭ. Un imens strigăt de „Trăiască Loubet!“ s'a ridicat în sală.

La cincĭ óre, Președintele și miniștrii s'au dus în sala de serbărĭ, la Esposiție; primariĭ au defilat dinaintea lor.

Representațiunea teatrală din sala serbărilor a dat loc la o manifestațiune patriotică și republicană.

Loubet a terminat Duminecă cu primirea celor 22.000 primarĭ, din carĭ nu primise, decât jumĕtate. Primariĭ au arătat prin aclamărĭ simpatiile lor pentru președintele și devotamentul lor pentru Republică.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 24 Septemvrie. Șahul Persiei sosesce adĭ séră aicĭ.

Colonia, 24 Septemvrie. „*Gazeta de Colonia*“ este informată, că Francia a aderat la propunerea Germaniei. Asemenea au aderat Austria și Italia.

Londra, 24 Septemvrie. O telegramă din Shanghai a lui „Daily Express“ spune, că *Li-Hung-Ciang* a însciințat autoritățile chinese, că nu póte fi vorbă despre estradarea lui *Tuan, Kvangsi, Tung-Fusiang* și *Jusien.* Pacea prin urmare este imposibilă și *China se va lupta până în fine.* Principele *Tuan* a fost numit președinte al consiliului imperial, ér *Tung-Fusiang* fù numit comandant suprem al armatei în locul lui *Junglu,* amic al streinilor. Tung-Fusiang declară, că va desfășura cea mai mare resistență contra lui Waldersee. *Li* adauge, că *puterile silesc China a lua lupta cu lumea intrégă.*

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

Cărţi pentru comercianţi şi funcţionarĭ de bancă:

Idei fundamentale în economia politică de *Ioan Socaciu*, vechiŭ profesor la scólele com. r. din Braşov. Preţul 65 cr.

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu*. Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 40 cr. (+ 3 cr. porto.)

„Curs complet de corespondenţa comercială" de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisorĭ de informaţiunĭ, recomandaţiunĭ şi acreditive; scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune şi espediţiune; cestiunĭ cambiale, afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din *Contabilitatea duplă* de *I. C. Panţu*, prof. la şcóla comerc. superióră din loc. Tractéză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple, pe carĭ studiindu-le cu atenţiune, póte orĭ şi cine sĕ înveţe ţinerea socotelelor în economia proprie şi în afacerile comerciale. Preţul 50 cr. + 5 cr. porto.

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu*. Acéstă nouă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă*. Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banĭ porto).

Cărţĭ de rugăciunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticea de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângâerea sufletéscă. *Ediţ. IV corectată*. Gherla. Preţul unui es. în păreţĭ tarĭ coloraţĭ . . 35 cr. (+ 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV*. Gherla. Conţine peste 384 pag. Legată costă 50 cr. (+ 5 cr. porto).

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Legată costă 22 cr. (+ 3 cr. porto).

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Feciórei Maria, pentru folosul şi mângâiarea sufletelor. Preţul legat 20 cr. (+ 3 cr. porto).

Predici pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, Vul. I. de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ. Are 250 pag. Preţul (4 lei) . . . 1 fl. 50 cr.

De acelaşĭ autor a apărut Vol. II. cu *„Predicĭ ocasionale şi funebrale"*, care se estinde pe 220 pag. şi conţine predicĭ multe pentru cununii, şi diferite ocasiunĭ (la sânţirea de bisericĭ, la instalărĭ de parochĭ, la presentarea pentru prima-óră a preotului în parochii etc. et.) Peţ. 1 fl. 70 cr.

Cuvêntărĭ bisericescĭ pe sĕrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular *Ioan Papiu*. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Conţine vre-o 400 pag. Preţul (în loc de 2 fl.) prin postă . . 1 fl. 60 cr.

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*. Conţin vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predie pentru Duminecile de peste an, ompuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe*. Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicĭ pentru Dumineci de *Iustin Popfiu*, învĕţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinióră. Format mare de 500 pag. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

„Carte de Rugăciunĭ, cererĭ şi laude" spre folosul şi mângăierea sufletelor creştinescĭ. Conţine 201 pag.

Preţul: legat simplu . . . . . 80 b.
„ leg. în pânză . . . 1 cor. 60 b.
„ „ în piele şi aurit 3 cor. 20 b.
„ „ în catifea cu copcii şi cu cruce 7 cor. — b.

„Pomenirea Prea on. brâu. al Preasântei de Dumneḑeu nascĕtóre, scósă din antologion sĕu mineiŭ şi tipărită cu litere". Pag. 16. Preţul 20 banĭ.

*

Din *„Cura de apă"* ed. IV, apărută de curĕnd, se pot procura esemplare şi dela Tip. „A. Mureşianu" cu 3 cor. plus 20 banĭ porto. Legată în scórţă şi cu esterior plăcut 4 cor. plus 30 b. porto. Cura lui Kneipp e cunoscută în tótă lumea şi scrierile sale cu preţiósele poveţe igienice ar trebui sĕ se afle în tótă familia, precum şi în bibliotecile poporale, căcĭ ţĕranii pot profita mai mult de ele. Opul cuprinde peste 600 pag, şi are o scală alfabetică a tuturor bólelor şi poveţelor de carĭ se tractéză în op, în numĕr cam de *2200*.

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Septemb. 1900.

Renta ung. de aur 4%	114.45
Renta de corône ung. 4%	90.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.30
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	98.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	89.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	163.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	142.15
Renta de argint austr.	97.20
Renta de hârtie austr.	97.—
Renta de aur austr.	115.80
Losurĭ din 1860.	132.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.06
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	667.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	650.—
Napoleondorĭ	19.30
Mărcĭ imperiale	118.30
London vista.	242.—
Paris vista	96.25
Rente de corône austr. 4%	97.55
Note italiene	90.40

Cursul pieţei Braşov.

Din 25 Septembre 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.08	Vênd.	19.10
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—		Vênd.	101.—